

Bệnh Than

Anthrax

Bệnh than là chứng bệnh như thế nào?

Bệnh than là chứng bệnh do **trực trùng than** (*Bacillus anthracis*) gây ra. Loại vi trùng này có thể dẫn đến ba loại bệnh:

- bệnh than da (cutaneous anthrax)
- bệnh than đường ruột (intestinal anthrax)
- bệnh than đường hô hấp hay đường phổi (inhalational hay còn gọi là pulmonary anthrax).

Bệnh than xảy ra trong đám gia súc nuôi trên các đồng cỏ ở nhiều nơi trên thế giới, kể cả những gia súc nuôi ở nhiều vùng thuộc tiểu bang NSW. Bệnh than là một chứng bệnh rất ít khi xảy ra ở người. Từ năm 1982 đến nay, ở tiểu bang NSW chỉ có hai trường hợp bệnh xảy ra ở người mà thôi.

Vi trùng bệnh than có thể sống trong đất hàng nhiều năm dưới dạng các bào tử (spores) và có thể vẫn sống được dù bị khô. Những bào tử này thường gây nhiễm trùng ở các loại gia súc ăn cỏ. Tuy nhiên, người khó bị nhiễm các bào tử này, vì cần phải có một lượng bào tử bệnh than thật lớn mới gây được bệnh cho con người. Chưa có trường hợp nào cho thấy bệnh than có thể truyền từ người này sang người kia được.

Con người bị nhiễm bệnh than cách nào?

Khoảng 95% trường hợp bệnh than xảy ra ở con người là do vi trùng từ xác chết của một con vật bị bệnh xâm nhập vào chỗ vết xây xước hay vết thương trên da (có thể gây ra chứng bệnh than da). Vi trùng bệnh than còn có thể xâm nhập đường ruột nếu ăn thịt những con vật bị bệnh không được nấu kỹ (có thể gây ra bệnh than đường ruột), hoặc bệnh nhân hít phải vi trùng bệnh than (có thể gây ra bệnh than đường hô hấp hay đường phổi). Ở Úc, cho đến nay người ta vẫn chưa ghi nhận có trường hợp nào con người bị bệnh than đường ruột hay đường hô hấp cả.

Triệu chứng của bệnh than?

Những người bị **bệnh than da**, trong vòng một đến hai tuần sau khi bị nhiễm bệnh, da bị đen, có những vết xây xước không gây đau đớn gì cả. Những vết xây xước này có thể nằm trong những vùng da bị sưng. Dù không được chữa trị, trong số năm người bị bệnh than da, có bốn người sống sót. Nếu được chữa trị đúng mức, đa số những người bị bệnh than da hoàn toàn bình phục.

Những người bị nhiễm **bệnh than đường ruột** bị đau bụng và lên cơn sốt, và chẳng bao lâu thì chết.

Những người bị nhiễm **bệnh than qua đường hô hấp** sẽ có các triệu chứng giống như bị cúm. Tuy nhiên, chừng vài ngày sau bệnh có thể gây ra triệu chứng khó thở trầm trọng và ảnh hưởng đến việc tuần hoàn của máu. Trong số mười người bị bệnh than đường hô hấp, có từ sáu đến chín người bị thiệt mạng. **Thời kỳ ủ bệnh** (incubation period - nghĩa là giai đoạn từ lúc nhiễm trùng cho đến khi bệnh phát) của bệnh than đường hô hấp thường là từ một đến sáu ngày, nhưng cũng có thể kéo dài đến 60 ngày.

Vào cuối năm 2001, ở Hoa Kỳ có vài trường hợp người bị nhiễm bào tử của bệnh than do một kẻ nào đó cố tình bỏ vào thư. Những nạn nhân kể trên có người bị bệnh than da, một số khác bị bệnh than đường hô hấp.

Việc chẩn bệnh

Việc chẩn đoán bệnh than được thực hiện bằng việc lấy vi trùng của bệnh than từ máu, vết xước hay đờm, rãi của bệnh nhân ra để thử, hoặc bằng cách đo lượng kháng thể của bệnh than (antibodies) trong máu của bệnh nhân.

Việc trị bệnh than

Người ta dùng một số các loại thuốc trụ sinh hay kháng sinh, kể cả penicillin, doxycycline, và ciprofloxacin để trị bệnh than.

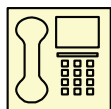
Có cách nào chữa trị để ngăn ngừa sự phát tác của bệnh than không?

Bác sĩ có thể cho thuốc kháng sinh (antibiotics) để trị những người chắc chắn đã nhiễm **bào tử bệnh than** (anthrax spores). Việc chữa trị như vừa kể càng công hiệu nếu như người bệnh được điều trị ngay sau khi nhiễm trùng, nhưng chưa thấy có triệu chứng. Thuốc **chủng ngừa** được dùng cho những người có nhiều cơ hội tiếp xúc với vi trùng bệnh than. Tuy nhiên, bác sĩ đề nghị không nên chủng ngừa cho dân chúng vì hiếm có trường hợp nhiều người bị nhiễm phải loại vi trùng này cùng một lúc.

Nếu phải tiếp xúc với các loài gia súc bị bệnh than thì sao?

Hàng năm ở NSW, người ta ghi nhận một số các trường hợp bệnh than ở gia súc. Việc săn sóc những con vật bị bệnh cũng như phải đụng chạm đến xác chết của những gia súc chết vì bệnh than gây nguy hiểm cho con người. Nếu cần phải tiếp xúc với các gia súc mắc bệnh than, quý vị nên đeo găng tay, mặc loại áo trùm hết người (overalls) và dùng giày ống (rubber boots). Sau khi dùng xong, những thứ này cần được giặt, rửa sạch sẽ. Rửa tay thật sạch bằng xà phòng cũng là phương pháp an toàn rất quan trọng để tránh nhiễm phải chứng bệnh nguy hiểm nói trên.

Muốn biết thêm thông tin - Ban Y Tế Công Cộng Tiểu Bang NSW

1300 066 055

www.health.nsw.gov.au